

NOTAT

Baggrundsmateriale til høring om stalking i Folketingets Retsudvalg den 13. april 2016 klokken 9-12.30

Dansk lovgivning om stalking

I 2012 blev reglerne om tilhold, opholdsforbud og bortvisning samlet i en enkelt lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Formålet med loven var at styrke beskyttelsen mod fredskrænkelser, forfølgelse og chikane, herunder stalking.

Tilhold

Tilhold er et forbud mod at opsøge en anden person ved personlig, mundtlig eller skriftlig henvendelse, herunder ved elektronisk kommunikation, eller på anden måde kontakte eller følge efter den anden.

Opholdsforbud

Opholdsforbud er et forbud mod at opholde sig eller færdes i et nærmere afgrænset område i nærheden af en anden persons bolig eller arbejds-, uddannelses- eller opholdssted eller andet område, hvor denne ofte færdes.

Bortvisning

Ved bortvisning kan en person over 18 år forbydes at opholde sig i sit hjem.

Straf og stalking

Overtrædelse af et tilhold, et opholdsforbud eller en bortvisning kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det skal indgå som en strafskærpende omstændighed, hvis overtrædelsen har karakter af stalking. Ved stalking forstås en systematisk og vedvarende forfølgelse eller chikane. Når det vurderes, om der er tale om stalking, kan det være relevant, om der er sket tidligere overtrædelser af tilhold, opholdsforbud og bortvisning. Det kan også være relevant, om der er sket andre strafbare handlinger i forbindelse med overtrædelse af tilhold, opholdsforbud eller bortvisning, særligt husfredskrænkelser, trusler, vold og hærværk. I sager om stalking, forudsættes det i forarbejderne til loven, at der som udgangspunkt anvendes ubetinget frihedsstraf.

8. april 2016

Ref.:

Martin Ryding Rosenkilde,

Juridisk konsulent

33373129

Martin.rosenkilde@ft.dk

Yderligere information

Lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning er tilgængelig her:

www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=140188

Lovforslaget til loven er tilgængelig her:

www.ft.dk/samling/20111/lovforslag/L10/index.htm

Statistik vedrørende stalking

Justitsministeriet har i sin besvarelse af 16. december 2015 af spørgsmål nr. 70 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg indhentet statistik vedrørende antallet af anmeldelser, tilhold, opholdsforbud mv. siden marts 2012.

Ministeriets besvarelse er tilgængelig her:

www.ft.dk/samling/20151/almdel/reu/spm/70/svar/1288035/1582128/index.htm

Engelsk lovgivning om stalking

I 2012 vedtog Storbritannien "The Protection of Freedoms Act", som indfører to nye straffebestemmelser om stalking i "The Protection from Harassment Act" fra 1997. Stalking blev tilføjet som en strafbar handling ud over chikane.

Efter den nye paragraf 2A i Protection from Harassment Act er stalking strafbart, hvis man

- Chikanerer en eller flere personer,
- Chikanen har karakter af stalking, og
- Personen, som chikanerer, vidste eller burde have vidst, at en handling var chikanerende.

Paragraf 2A indeholder ikke en udtømmende beskrivelse af stalking, men oplister en række eksempler på handlinger, som kan være forbundet med stalking. Dette omfatter for eksempel:

- Forfølge en person,
- Kontakte eller at forsøge at kontakte en person,
- Offentliggøre en udtalelse eller andet materiale vedrørende en anden person eller som foregiver at komme fra en anden person,
- Overvåge en anden persons brug af internet, e-mail eller anden elektronisk kommunikation,
- Opholde sig på et bestemt offentligt eller privat sted,
- Forstyrre en anden persons ejendom, eller
- Overvåge eller spionere en anden person.

Straffen for stalking efter paragraf 2A er bøde eller fængsel op til 51 uger.

Paragraf 4A i Protection from Harassment Act kriminaliserer stalking, som skaber frygt for vold eller alvorlig frygt eller angst hos en anden person. Efter paragraf 4A er en adfærd strafbar, hvis den udgør stalking, og:

- Adfærden i mindst to tilfælde skaber frygt hos en anden person for, at vold vil blive begået, eller
- Adfærden skaber alvorlig frygt eller angst hos en person og væsentligt påvirker dennes dagligdag.

Endelig skal gerningsmanden vide eller burde have vidst, at adfærden ville skabe sådan en frygt. Her tager man udgangspunkt i, hvad en fornuftig person, som besidder den samme information som gerningsmanden, ville have vurderet om påvirkningen på offeret.

Overtrædelse af paragraf 4A er bøde eller fængsel indtil 5 år.

Yderligere information

Den nye engelske lovgivning om stalking er tilgængelig på engelsk her:

www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/9/section/111/enacted

www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/9/pdfs/ukpga_20120009_en.pdf

En engelsk vejledning om lovgivning vedrørende stalking og chikane er tilgængelig her:

www.cps.gov.uk/legal/s_to_u/stalking_and_harassment/#a03

Engelsk protokol om håndteringen af stalking-sager

I Storbritannien er der udarbejdet en protokol om en passende håndtering af straffesager vedrørende stalking og ansvarsfordelingen mellem anklagemyndigheden, som rejser tiltale i sager om stalking, og politidirektørerne (Chief Police Officers), som efterforsker anmeldelser om stalking.

Formålet med protokollen er blandt andet, at sikre et tidligt og effektivt samarbejde mellem politi og anklagemyndighed i sager om stalking, og forbedre hjælpen til ofre for stalking.

Nogle af elementerne i protokollen gennemgås nedenfor:

Ofre og vidner

I begyndelsen af efterforskningen sikrer politiet, at ofre henvises til relevant specialiseret rådgivning.

Politiet sikrer, at et offer for stalking altid får mulighed for at give en personlig offerudtalelse (Victim Personal Statement), som giver offeret mulighed for at beskrive forbrydelsens påvirkning på offerets liv og offerets syn på løsladelse af tiltalte under straffesagen mv.

I løbet af sagen informerer politiet og anklagemyndigheden hurtigt offeret om tiltalerejsning, løsladelse af en tiltalt osv. Desuden inddrages offerets syn i en række beslutninger i løbet af straffesagen.

Efterforskning

Protokollen indeholder en række potentielle efterforskningsskridt, som politiet skal overveje i sager om stalking for at skabe den bedst mulige sag for anklagemyndigheden. Dette omfatter blandt andet undersøgelse for fingeraftryk og DNA, overvågningskameraer, indhold på computere, SMS'er mv.

Politiet skal sikre, at hændelser ikke vurderes isoleret, og at tidligere anmeldte hændelser, som kan antyde et adfærdsmønster, identificeres i politiets systemer.

Tidlig og fyldestgørende samarbejde

For at sikre et tidligt og effektivt samarbejde mellem anklagemyndigheden og politiet, skal alle politidistrikter og anklagere udpege et kontaktpunkt for sager vedrørende stalking (Single Points of Contact, SPOCs).

Anklagemyndigheden skal sikre sig, at politiet anvender tilgængelige redskaber for at screening risiko for fortsat stalking til brug for vurderinger om løsladelse af tiltalte. Anklagemyndigheden skal desuden tidligt i forløbet tage kontakt til den hos politiet, som er ansvarlig for assistance til ofre for stalking for at kunne håndtere yderligere krænkelser hurtigt og effektivt.

Tiltalerejsning

I sager, hvor der er tydelige indikationer på stalking, vil anklagemyndigheden i udgangspunktet rejse tiltale for stalking efter paragraf 2A eller 4A i Protection from Harassment Act. Et offers personlige vidneudtalelse vil blive inddraget i vurderingen af den rette tiltale.

Yderligere information

Protokollen er tilgængelig på engelsk her:

www.cps.gov.uk/publications/agencies/stalking_protocol.pdf

Om det australske interventionsprojekt med behandling af bl.a. stalkere

“Problem Behaviour” Programmet (PBP) er et australsk interventionsprojekt for behandling af blandt andet stalkere. Programmet ledes af Forensicare (The Victorian Institute of Forensic Mental Health), som er en offentligt finansieret sundhedsorganisation i Australien. Siden 2004 har programmet modtaget gennemsnitligt 230 henviste patienter om året.

Problem Behaviour Programmet tilbyder psykiatrisk og psykologisk konsultation og behandling til personer med forskellige typer af “problematisk” adfærd, som er forbundet med forbrydelser, og som ikke har andre behandlingstilbud. Programmet omfatter f.eks. følgende adfærd:

- Stalking
- Vold
- Trusler om drab eller vold
- Seksuelle overgreb, herunder voldtægt

- Pædofili
- Indsamling og besiddelse af børneporno
- Pyromani

Problem Behaviour Programmet indeholder blandt andet følgende ydelser:

Primær konsultation - vurdering af risiko

Nye klienter vurderes af en psykiater eller psykolog, og afhængig af sagens kompleksitet kan en anden behandler deltage i vurderingsprocessen. Vurderingen er en risikoanalyse om fremtidig problematisk adfærd og i forbindelse med vurderingen udarbejdes en rapport med anbefalinger til den fortsatte behandling af klienten. Hvis en klient ikke er i stand til at møde op på behandlingsstedet, kan vurderingen ske via videokonference.

Sekundær konsultation

Sekundær konsultation er en diskussion om en bestemt klient mellem behandlingsstedet og den, som har henvist klienten til Problem Behaviour Programmet. Klienten er ikke til stede under konsultationen, og målet er at afklare udestående spørgsmål og yde rådgivning om den fortsatte behandling. En sekundær konsultation kan lede til en primær konsultation med klientens tilstedeværelse.

Tertiær konsultation

Tertiær konsultation kan vedrøre kompetenceudvikling af personale i andre institutioner vedrørende programmet eller procedurer forbundet med risikoanalyse. Tertiær konsultation er ikke relateret til en konkret klient.

Løbende behandling

Klienter som efter en primær konsultation vurderes at have et behov for behandling, som kan afhjælpes med Problem Behaviour Programmets psykiatriske og psykologiske konsultation, kan godkendes til løbende terapeutisk behandling.

Yderligere information på engelsk kan findes her:

www.forensicare.vic.gov.au/assets/pubs/Problem%20Behaviour%20Program.pdf

Politiet og Dansk Stalking Centers projekt "En Tryk Hverdag"

Syddøstjyllands Politi og Dansk Stalking Center samarbejder om projektet "En tryk Hverdag". Projektet har fået bevilling fra Offerfonden og løber fra oktober 2014 til oktober 2016. Projektets formål er:

- At nedbringe politiets sagsbehandlingstid i stalkingsager ved at udvikle nye samarbejds- og interventionsmodeller, og
- At forebygge, at stalking eskaleres.

Nogle konkrete tiltag forbundet med projektet er:

- Udvikling af guidelines der kan forbedre forebyggelse af stalking ved hjælpemidler til at identificere stalking-sager tidligt i forløbet.
- Indsamling af ny viden om stalking.
- Afholdelse af workshops og seminarer om stalking og konsekvenserne heraf.
- Afholdelse af cafe-aften for pårørende til stalking-udsatte med udveksling af erfaringer og oplysning om politiets forebyggende arbejde.

Yderligere information kan findes her:

www.danskstalkingcenter.dk/nuvaerende-projekter/

www.politi.dk/NR/rdonlyres/C3A4406D-0A74-45CC-BB80-108122845AEA/0/Syd%C3%B8stjyllandsPolitiisamarbejdeomstalking.pdf

Regeringens styrkede indsats mod stalking

Justitsministeren og ministeren for børn, undervisning og ligestilling præsenterede 8. marts 2016 udspillet "Stop Stalking", der indeholder syv initiativer, der skal styrke politiets indsats mod stalking, forbedre hjælpen og rådgivningen til stalkingudsatte samt styrke fagfolks og befolkningens viden om stalking.

Udspillet tiltag er kort beskrevet nedenfor og kan findes på Justitsministeriets hjemmeside:

<http://justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2016/Stop%20Stalking.pdf>

1. Strakstilhold

Regeringen vil i næste folketingssamling fremsætte lovforslag om strakstilhold. Strakstilholdet vil fungere som et egentligt tilhold, men det skal kunne træffes hurtigere, da der er mindre beviskrav, og da der foretages en begrænset partshøring af personen, som tilholdet retter sig mod. Strakstilhold er en midlertidig foranstaltning, som kan bruges i mindre udviklede sager, indtil politiet har undersøgt en sag og taget stilling til, om strakstilholdet skal opretholdes som et egentligt tilhold eller opholdsforbud.

2. Hårde straffe

Rigsadvokaten vil gennemføre en række prøvesager om stalking for at afklare, hvad straffeniveauet i sager om stalking er i praksis. Prøvesagerne vil gøre det muligt at tage stilling til, om straffniveauet i grovere sager er passende.

3. Styrkelse af politiets håndtering af sager om stalking

Rigspolitiet vil udarbejde retningslinjer for håndteringen af stalking. Retningslinjerne skal sikre, at sager behandles ensartet, professionelt og effektivt. Rigspolitiet vil desuden fortsætte eksisterende uddannelses tiltag,

som skal forbedre politiets mulighed for at vurdere trusselsniveauet for stalking samt behovet for at iværksætte nødvendige hjælpeforanstaltninger.

4. Rådgivnings- og behandlingstilbud til stalkingramte gøres landsdækkende

Regeringen har i marts 2016 givet Dansk Stalking Center tilsagn om en bevilling på i alt 6,5 mio. kr. til at gøre centrets aktiviteter landsdækkende i perioden 2016 til 2018. Dansk Stalking Center får en afdeling i Jylland, og centret vil blandt andet tilbyde telefonrådgivning, face to face-rådgivning, individuel terapi, gruppeterapi, juridisk rådgivning til stalkingudsatte samt rådgivning til børn og pårørende.

5. Uddannelse og træning af fagpersoner

Regeringen vil i 2016 styrke viden og kompetencer vedrørende stalking for fagpersoner hos f.eks. statsforvaltninger og kommuner. Dette vil blandt andet ske gennem seminarer, workshops og faglig sparring for de relevante faggrupper. Indsatsen finansieres gennem den øgede bevilling til Dansk Stalking Center. Endelig vil Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling undersøge muligheden for at etablere et kommunalt pilotforsøg vedrørende styrket hjælp til personer udsat for stalking.

6. Bedre viden om vold og stalking

I 2017 afvikles en landsdækkende informationskampagne om vold i nære relationer og stalking mv. Derudover inddrager Justitsministeriet i 2017 udsatte for stalking, forfølgelse og chikane i ministeriets årlige offerundersøgelse.

7. Rådgivende forum for stalking

Regeringen opretter et rådgivningsforum med Justitsministeriet, Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og centrale aktører på området. I forummet kan bruges til udveksling af erfaringer og ny viden, og forummet vil undersøge muligheden for at etablere en forsøgsordning i forhold til GPS-fodlænker til dømte stalkere.